

Beş Altı Yaş Çocuklar için PEARL Gözlem Formunun Geçerlik Güvenirlik Çalışması * **

Validity and Reliability Study of PEARL Observation Form for Five- and Six-Year-Old Children

Saide ÖZBEY¹, Esra ÖMEROĞLU², Ümit DENİZ³, Aysel TÜFEKÇİ⁴, Nafia Kübra
KARAKAYA DOHMAN⁵

¹ Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana
Bilim Dalı, sozbey@gazi.edu.tr

² Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana
Bilim Dalı, omeroglu@gazi.edu.tr

³ Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana
Bilim Dalı, umitdeniz@gazi.edu.tr

⁴ Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana
Bilim Dalı, atufekci@gazi.edu.tr

⁵ Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana
Bilim Dalı, nkubrakarakaya03@gmail.com

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article

Makalenin Geliş Tarihi: 20.11.2022

Yayına Kabul Tarihi: 30.01.2023

ÖZ

Araştırma, "5-6 Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu" nun geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Formda çocukların sosyal ve duygusal davranışlarını değerlendiren maddeler bulunmaktadır. Formun içerik, kapsam ve görünüş geçerliği açısından uzman görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın örneklemini Ankara ili Çankaya, Keçiören, Yenimahalle, Sincan, Etimesgut, Altındağ ve Mamak ilçelerinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş çocukları (n=224) oluşturmaktadır. Toplanan veriler için öncelikle faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett

* **Alıntılama:** Özbey, S., Ömeroğlu, E., Deniz, Ü., Tüfekçi, A. ve Karakaya Dohman, N. K. (2023). Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formunun geçerlik güvenilirlik çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(1), 243-262.

** Bu makale Gazi Üniversitesinde 15.04.2021 tarihli ve E.75142 sayılı yazı ile onay alan 2021-426 kod numaralı "Erasmus + KA201 2018-1-IT02-KA201-048515 PEARL "Duygusal, Empatik ve Proksimal Öğrenme- Eğitim Ortamı" (Emotional Empathic Proximal Learning-Educational Environment) Projesi" adlı projeden üretilmiştir.

Beş Altı Yaş Çocuklar için PEARL Gözlem Formunun...

testleri yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, KMO uyum ölçüsü değeri .96 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, KMO için çok iyi bir değer olarak kabul edilmektedir. Hesaplanan Bartlett Küresellik Testi değeri 7356.41 olup .01 düzeyinde anlamlıdır. Faktör yapısını belirlemek amacıyla yapılan açımlayıcı faktör analizinde ise formun tek faktörlü yapıda olduğu, 29 madde yüksek yük değeri verdiği; madde korelasyon değerlerinin .57 ile .89 arasında değiştiği ve .05 düzeyinde anlamlı olduğu; .98 Alpha güvenilirlik katsayısına sahip olduğu saptanmıştır. Yapılan analiz sonuçları değerlendirildiğinde, "5-6 Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu"nun, 5-6 yaş çocuklarının sosyal duygusal davranışlarını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi, Çocuk, Sosyal-duygusal davranış, Ölçek

ABSTRACT

The aim of this research was to conduct the validity and reliability study of the PEARL Observation Form for 5- and 6-Year-Old Children. There are items in the form that evaluate the social and emotional behaviors of children. Expert opinions were taken in terms of content and scope validity of the form. The sample of the study consists of 5- and 6-year-old children (n=224) attending pre-school education institutions in Ankara province; Çankaya, Keçiören, Yenimahalle, Sincan, Etimesgut, Altındağ and Mamak districts. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett tests were performed to determine whether the collected data was suitable for factor analysis. As a result of the analysis, the KMO fit measure value was calculated as .96. This value is considered to be a very good value for KMO. The calculated Bartlett Test of Sphericity value is 7356.41, which is significant at the .01 level. In the exploratory factor analysis performed to determine the factor structure, it was determined that the form had a single factor structure and 29 items had a high load value, and item correlation values varied between .57 and .89 and were significant at the .05 level. It was found to have an Alpha reliability coefficient of .98. When the results of the analysis are evaluated, it can be said that the "PEARL Observation Form for 5- and 6-Years-Old Children" is a valid and reliable measurement tool to measure the social emotional behaviors of 5- and 6-years-old children.

Keywords: Preschool, Child, Social emotional behavior, Scale

GİRİŞ

Çocukların hayatlarının ilk altı yılı, yaşamlarının sosyal ve psikolojik temellerinin atıldığı bir zaman dilimi olmasının yanı sıra ilkokula hazır olarak başlayabilmeleri için tüm yeteneklerini ve özgüvenlerini özgürce deneyimlemeleri ve geliştirmeleri gereken bir dönemdir. Bu nedenle çocukların okul öncesi dönemde eğitim aldıkları ortamlarının, bireye saygılı, aynı zamanda diğerleriyle ilişkisini kolaylaştıran, bir hedefe ulaşmak için

gerekli yeteneklerini geliştirmeye teşvik edici özellikte olması önem taşımaktadır. Başka bir ifadeyle, tüm bireylerin katkı sunabileceği, kapsayıcı bir toplumun altyapısını oluşturmak için örnek ortamlar olmalıdır. Son yıllarda söz konusu ortamlarda, tüm gelişim alanlarının desteklenmesi önemli olmakla birlikte, sosyal ve duygusal gelişimi destekleyici eğitim programlarının geliştirilmesi, bu alanda öğretmen görüşlerinin alınması, program uygulamalarının incelenmesi ve sosyal duygusal gelişim alanına farklı odak noktalarından destek sunulmasına yoğunlaşan eğitim programları ve bu programların etkililiğini araştıran bilimsel çalışmalar artarak devam etmektedir. Yapılan bu çalışmalar ile sosyal duygusal temelli programların, çocukların psikolojik sağlamlık, öz düzenleme, sosyal beceri vb. özelliklerini olumlu etkilediği, sorunlu davranışlarını ise azalttığı saptanmıştır (Cömert ve Özbey, 2021; Gershon ve Pellitteri, 2018; Heo, Cheatham, Hemmeter ve Noh, 2014; Hemmeter, Snyder, Fox ve Algina, 2016; Jones ve Bouffard, 2012; Lam ve Wong, 2017; Köyceğiz Gözeler ve Özbey, 2021). Eğitimciler, politika yapıcılar ve genel olarak toplum, okulların sosyal ve duygusal olarak zeki gençliği teşvik etmede önemli bir rol oynadığı konusunda hemfikirdir. Sosyal duygusal öğrenme programları çocukların duyguları tanımalarına ve yönetmesine, empati kurmasına ve çatışmayı yapıcı bir şekilde çözmesine yardımcı olan programlardır (Portnow, Downer ve Brown, 2018).

Sosyal duygusal öğrenme ortamlarında, çocuğun iyi olmasını sağlayan, uyumlu gelişimi kolaylaştıran ve eğitim sürecini teşvik eden, eğitsel duyguların -neşe, güven, ilgi, dinginlik gibi- geliştirilmesi ve desteklenmesi önem taşımaktadır. Eğitsel duygular, grup ve çevre ile ilgili olarak gelişmektedir. Olumlu ve empatik duyguları içeren bir eğitim ortamında büyümek ve öğrenmek, çocukların daha iyi bir öz-bilgi geliştirmelerine, sosyal ve ilişkisel becerilerini artırmalarına olanak tanır. Sosyal duygusal öğrenme ortamlarında, çocuklara kucak açan, kendilerini en iyi şekilde ifade etmelerini sağlayan ve kendi duygularını ifade etmeyi ve başkalarının duygularını tanımayı öğrendikleri empatik bir ortam sağlanır. Bu nedenle bu ortamlar, diğerleriyle ilişkiyi kolaylaştırarak, her çocuğun yeteneklerine açık bir şekilde saygıyı teşvik ederek eğitsel duyguların gelişimini kolaylaştırır. Başka bir ifadeyle sosyal duygusal eğitim programları,

Beş Altı Yaş Çocuklar için PEARL Gözlem Formunun...

çocuklardaki problemleri azaltıp sosyal becerileri geliştirmeye yönelik stratejiler içerir (Fox, Dunlap, Hemmeter, Joseph ve Strain,2003; Powell, Dunlap ve Fox, 2006).

Sosyal duygusal öğrenme ortamlarında çocuklar, grup aktiviteleri yoluyla, eğitsel uyarı sağlayan bir ortamda, hareket etme, iletişim kurma özgürlüğü ile sözel olmayan iletişim kurma ve başkalarının iletişimini anlama konusunda daha büyük bir yetenek ve empati geliştirir. Grup, ayrıca, öğrenme deneyimi için de motive edici bir göreve sahiptir. Zorluklarla karşılaşıldığında, yaşanan hayal kırıklığı deneyimi paylaşılır. Daha yetenekli çocuklar model oluşturur. İletişimsel değişimler, deneyimi, daha zengin ve daha teşvik edici hâle getirir. Bir grup içinde, duyguları yoğunlaştıran ve çocuğun kişiliğini yapılandıran yakınlık ve yabancılaşma, dâhil etme ve dışlama dinamikleri ortaya çıkar. Grup etkinlikleri eğitici duyguların gelişimi düşünülerek tasarlandığında, üyeler arasında olumlu bir tutum gelişir. Bu da daha büyük güçlükleri olan çocuklara yönelik desteğin ifade edilmesine, olumlu örneklerden oluşan olumlu bir ortamın, olumlu tutumların gelişmesine yol açar (Murray, 2015). Sosyal ve duygusal öğrenme ortamları, çocukların ve yetişkinlerin, duyguları anlamak ve yönetmek, olumlu hedefler belirlemek ve bunlara ulaşmak, başkaları için empati hissetmek ve göstermek, olumlu ilişkiler kurmak ve sürdürmek için gerekli bilgi, tutum ve becerileri edindiği ve etkili bir şekilde uyguladığı süreçleri içerir. Sosyal ve duygusal beceriler, insancıl ve başarılı bir insan olmak için kritik öneme sahiptir. Okullar, öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmek için çok yönlü olarak program uyguladıklarında, uyuşturucu kullanımı, şiddet, zorbalık ve okuldan ayrılma gibi birçok farklı riskli davranışın önlenmesine veya azaltılmasına yardımcı olabilmektedir. Söz konusu programların etkililiğini artırmada, akademik, sosyal ve duygusal öğrenme standartlarını bir araya getirerek, öğrencilerin her gelişim düzeyinde neleri bilmeleri ve neleri yapabilmeleri gerektiğine dair daha bütünsel bir tablo çizerek, desteklenmeleri önem taşımaktadır (Durlak, Weissberg, Dymnicki, Taylor ve Schellinger, 2011; Sklad, Diekstra, De Ritter, Ben ve Gravesteijn, 2012; Weissberg, ve Cascarino,2013). Tam da bu noktada söz konusu sosyal ve duygusal gelişimle ilgili standartların ölçülmesi de program

çıktılarının test edilmesinde ön plana çıkmaktadır. Söz konusu programların hazırlanmasında ve etkililiğinin ölçülmesinde çocukların sosyal duygusal gelişimlerini ölçen ölçme araçlarının varlığı ve aynı zamanda çeşitliliği önem taşımaktadır. Bu nedenle bu çalışmada da Erasmus + KA201 PEARL “Duygusal, Empatik ve Proksimal Öğrenme-Eğitim Ortamı” başlıklı proje kapsamında geliştirilmiş “5-6 Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu’nun” geçerlik güvenirliği amaçlanmıştır. Erasmus + KA201 PEARL “Duygusal, Empatik ve Proksimal Öğrenme-Eğitim Ortamı (Emotional Empathic Proximal Learning-Educational Environment)” projesi bir Avrupa Birliği Projesidir. Projede uygulanan eğitim modeli ile Vygotsky’nin yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı temel alınarak empatik, duygusal ve proksimal bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur. Sosyal yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını esas alan Vygotsky’ye göre bireyin bilgiyi yapılandırması, sosyal çevresinde yer alan kişilerle etkileşim ile gerçekleşmektedir. Bireyin kendisinin yapılandırabildiği bilgiler de bulunmaktadır. Bir akran veya bir yetişkin eşliğinde informal yollar ile de bilgilerini yapılandırabilir. Ancak, formal eğitim ortamlarında, birey değerlendirilerek, proksimal gelişim alanı tam olarak belirlenebilir ve potansiyeline uygun eğitim gerçekleştirilebilir (Vygotsky,1978). Yapı iskelesi yöntemi olarak da ifade edilen, proksimal öğrenme alanında birey, kendi başına yapılandıramayacağı bilgileri yetişkin rehberliğinde yapılandırır (Jaramillo, 1996). Proje kapsamında geliştirilen eğitim etkinlikleri bu felsefede inşa edilmiştir.

Proje kapsamında proje ortakları olan İtalya, İspanya, Litvanya ve Türkiye tarafından projenin amacına uygun hazırlanmış olan PEARL Eğitim Etkinlikleri, 3-6 yaş arası çocukların devam ettiği İtalya, İspanya, Litvanya ve Türkiye’deki okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmıştır. Söz konusu eğitim etkinliklerinin çocuklarda sosyal ve duygusal davranışları ne derece ortaya çıkardığı ve desteklediği proje uygulamaları sırasında yapılan gözlemlerle saptanmıştır. PEARL Eğitim Etkinlikleri sırasında yapılan bu gözlemlerde, Türkiye’de, Gazi Üniversitesinde proje kapsamında çalışan araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ve çocukların sosyal duygusal davranışlarını gözlemek amacı taşıyan “5-6 Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu” kullanılmıştır.

Form, Avrupa Birliği Projesi kapsamında, uluslararası arařtırmacılarđan uzman görüşü alınarak hazırlanmış bir ölçme aracı olması açısından ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle, okul öncesi eğitimi alanında ölkemizdeki araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve maddeleri dört ayrı ölkedeki araştırmacılar tarafından onaylanmış bir ölçme aracının, çocukları sosyal ve duygusal açıdan değerlendirmede, standart hâle getirilmesi önemli görölmektedir. Dolayısıyla bu alışma, 5–6 Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu'nun geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Formun geçerlik güvenilirliğine ilişkin Gazi Üniversitesi Etik kurul onayları; E-77082166-604.01.02-75142 Sayı ve 15.04.2021 tarihli kararıyla Erasmus + KA201 PEARL “Duygusal, Empatik ve Proksimal Öğrenme-Eğitim Ortamı (Emotional Empathic Proximal Learning-Educational Environment)” projesi kapsamında ve etik kurulun 19.10.2021 tarih ve 16 sayılı PEARL Gözlem Formunun geçerlik, güvenilirliğine ilişkin etik kurul izinleri alınmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu'nun geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılmasını amaçlayan araştırma, betimsel tarama modelindedir. Betimsel tarama modeli, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar (Büyököztürk, akmak, Ağün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, Ankara ili ankaya, Keçiören, Yenimahalle, Sincan, Etimesgut, Altındağ ve Mamak ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel bağımsız anaokulları ve ilkokulların anasınıfına devam eden 5–6 yaş grubundaki 10.200 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden tesadüfi örnekleme yöntemiyle

seçilen 5–6 yaş grubundaki 224 çocuk oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü Saraçoğlu ve Orhan (2007) tarafından önerilen formül doğrultusunda hesaplanmıştır.

$$n = \frac{\frac{t^2(PQ)}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \cdot \frac{t^2(PQ)}{d^2}}$$

Formülde p anlamlılık değeri 0.05, tabloda karşılık gelen t değeri 1.96 ve PQ =.25'tir. Buna göre 264 çocuk %90 güven aralığında evreni temsil etmektedir. Araştırmada 224 çocuğa ulaşılmıştır. 224 çocuk evreni %90 güven aralığında %5.44 hata payı ile temsil etmektedir. Bu durum araştırmanın sınırlılığı olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmada yer alan çocukların yaklaşık %43'ü (n=96) kız, %57'si (n= 128) de erkektir. Çocukların, %53'ü (n=119) 1 yıldan az, %28'i (n=62)1-2 yıl ve %19'u (n=43) 2-3 yıl okul öncesi eğitim kurumuna devam etmiştir. Yaklaşık %41'i (n=92) ilkokula bağlı anasınıfına, %66'sı ise (n=132) bağımsız anaokuluna devam etmektedir.

Veri Toplama Aracı

“Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu” Gazi Üniversitesi proje ekibi tarafından geliştirilmiştir. Formun geliştirilmesi; madde havuzu oluşturma, kapsam ve görünüş geçerliği için uzman görüşü alma, ön uygulama yapma, yapı geçerliği ve güvenilirlik analizinin yapılması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, formda yer alan maddeler için proje ortağı ülkelerdeki araştırmacılarla yapılan tartışmalar, proje hedefleri ve literatür temel alınarak kategoriler belirlenmiştir (Beilin, 1994; Cole ve Wertsch, 1996; Erdem ve Demirel, 2002; Ömeroğlu ve diğerleri, 2015; Santrock, 2011a; Santrock, 2011b; Vygotsky, 1978).

Maddeler; iletişim, grup iletişimi, iş birliği, yardımlaşma, zorluklarla baş etme, strateji oluşturma, kurallara uyma, hedeflere ulaşma, duyguları ifade etme, olumlu ve olumsuz duyguları anlama ve yönetme becerileri kapsamında hazırlanmıştır. Madde havuzu

oluşturulan form daha sonra proje ortağı olan İtalya, İspanya, Litvanya'dan proje kapsamında çalışan 7 uzman ile paylaşılmış ve içerik, kapsam ve görünüş geçerliği ile ilgili geri bildirimleri alınmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda, eğitsel duygular (refah, motivasyon, duyguları ifade etme ve olumlu sosyal davranışlar) ile ilgili maddeler eklenerek form, revize edilmiştir. 24 madde içeren form revizyon ile 46 madde olarak güncellenmiştir. Güncellenen form İspanya, İtalya, Litvanya ve Türkiye olmak üzere dört farklı ülkede PEARL Projesi kapsamında okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmıştır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan "Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu", Türkiye'deki uygulama sonrasında formun revize edilmiş son hâlidir.

Verilerin Analizi

Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu için toplanan veriler, ilk olarak SPSS programına girilmiş ve ardından verilerin doğruluğu kontrol edilmiştir. Toplanan veride yer alan maddelerin yapı geçerliğinin test edilmesi amacı ile açılımlı faktör analizi, madde geçerliğine kanıt sağlamak amacı ile madde toplam korelasyon analizi, verilerin faktör analizine uygunluğunu saptamak amacı ile de Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testi yapılmıştır.

Formun güvenilirliğini test etmek amacı ile Cronbach Alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. KMO değerinin yorumlanmasında, bulunan değer .90 ve üzeri mükemmel, .80'ler çok iyi, .70 ve .60'lar vasat ve .50'nin altında ise kabul edilemez (Tavşancıl, 2010) kriteri kullanılmıştır. KMO değeri, veri setinin faktör analizi için iyi bir yapı oluşturup oluşturmadığını ortaya koymaktadır. Barlett Sphericity testi ise veriler, istatistiksel olarak manidar olması durumunda değişkenler arasında yüksek korelasyonun mevcut olduğunu, başka bir ifade ile veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu, göstermektedir (Kalaycı, 2009). Tek faktörlü desenlerde, açıklanan varyansın .30 ve daha fazla olması yeterli görülebilir (Tavşancıl, 2010). Bu bilgiler ışığında alt ölçeklere ait açıklanan varyans, minimum değer .30 kriteri baz alınarak değerlendirilmiştir. Tabachnick ve Fidell'e (2007) göre her bir maddenin yük değerinin

.45 kritik değerin altında olması hâlinde “vasat” olduğu göz önüne alınarak, formda faktör yük değeri vasat ve altında olan maddeler çıkarılmıştır. Formun uygulama formunda 46 olan madde sayısı, bu işlemler sonrasında 29 maddeye düşmüştür. Tezbaşaran (1997), likert tipi bir ölçekte yeterli sayılabilecek bir güvenilirlik katsayısının, olabildiğince 1’e yakın olması gerektiğini ifade etmektedir. Kalaycı (2009), .60 ve üzerinde hesaplanan alfa katsayısının kabul edilebilir düzeyde güvenilir bir yapıyı ifade ettiğini belirtmektedir. Özdamar (1999), Cronbach Alpha güvenilirlik değerinin .60-.80 aralığında olmasını kabul edilebilir, .80-.90 arasında olmasını yüksek düzeyde ve .90-1,00 arasında olmasını ise çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ifade etmektedir. Forma ait Cronbach Alpha güvenilirlik katsayılarının değerlendirilmesinde bu kriterler dikkate alınmıştır.

BULGULAR

Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri

Ön uygulamadan elde edilen veriler doğrultusunda, ölçenin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testlerinin sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formuna İlişkin KMO ve Bartlett Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Uyum Ölçüsü		.96
Bartlett Küresellik Testi	X ²	7356.41
	Sd	406
	p	.000

Tablo 1’e bakıldığında, hesaplanan KMO uyum ölçüsü değeri 0,96’dır. Bu değerin KMO için çok iyi bir değer olduğu görülmektedir. Hesaplanan Bartlett Küresellik Testi değeri 7356.41 olup .01 düzeyinde manidardır ($X^2_{(406)}=73565,41$). Bu değerler, ön uygulamada maddeler arasındaki ilişkilerin çok yüksek olduğunu yani faktör analizi için

Beş Altı Yaş Çocuklar için PEARL Gözlem Formunun...

veri setinin uygun olduğunu göstermektedir. Açımlayıcı faktör analizi sonucu ortaya çıkan faktör yapısının son şekline ait öz değerler, açıklanan varyans değeri, faktör yük değerleri, madde toplam korelasyon değerleri, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formuna İlişkin Geçerlik ve Güvenirlik Sonuçları

	Madde Faktör Yükleri	Madde Toplam Korelasyonu
m1	.847	.846*
m2	.688	.701*
m3	.782	.789*
m4	.752	.763*
m5	.770	.774*
m6	.582	.603*
m7	.746	.749*
m8	.738	.746*
m9	.539	.566*
m10	.818	.822*
m11	.868	.868*
m12	.733	.747*
m13	.802	.807*
m14	.583	.609*
m15	.815	.820*
m16	.838	.840*
m17	.849	.853*
m18	.865	.867*
m19	.740	.759*
m20	.847	.852*
m21	.850	.854*
m22	.897	.895*
m23	.873	.876*
m24	.589	.612*
m25	.776	.793*
m26	.852	.856*
m27	.844	.850*
m28	.882	.881*
m29	.871	.877*

Özdeğer	18.29
Açıklanan Varyans	%61.90
Cronbach Alpha	.98
Güvenirlik Katsayısı	

*p<,05

Tablo 2 incelendiğinde, tek faktöre ilişkin özdeğerin 18.29 olması ve ondan sonra gelen özdeğerlerin 1.75 ve altında olması nedeni ile baskın olarak tek bir faktörde açıklandığı görölmektedir. Form, tek bir faktörde toplam varyans değerinin %61.90'nını açıklamaktadır. Tek faktörlü yapıda açıklanan varyansın yeterli düzeyde olduğu görölmektedir. Tek boyutta toplanan 29 maddeye ait faktör yük değerlerinin .54 ile .90 aralığında değiştiği görölmektedir. Bu faktör yük değerlerine göre form, tek faktörlü olup 29 maddenin de gerekli büyüklükte yük değerine sahip olduğu görölmektedir. Madde toplam korelasyonuna dayalı olarak yapılan madde analizi sonuçları incelendiğinde, korelasyon değerlerinin .57 ile .89 arasında değiştiği ve .05 düzeyinde anlamlı olduğu görölmektedir. Madde toplam korelasyonları göz önüne alındığında, formun geneliyle ölçölmek istenen özellik ile formda yer alan 29 maddeyle ölçölmek istenen özellik arasında yüksek bir ilişkinin var olduğu görölmektedir. Formun Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı incelendiğinde, ,98 değerinde olduğu ve dolayısıyla tek faktörlü yapıya sahip olduğu ve güvenirliğinin oldukça yüksek düzeyde olduğu görölmektedir. Tüm bulgular değerlendirildiğinde, Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu'nun, çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

TARTIşMA VE SONUÇ

Sosyal ve duygusal yeterliliğe olan ilgi, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, sosyal duygusal ve motivasyonel değerışkenlerin çocuklukta ve sonrasında toplumsal refah üzerinde önemli etkiler yarattığını göstermektedir. Erken çocukluk döneminden başlayarak sosyal duygusal öğrenmenin değerlendirilmesi ve desteklenmesi, eğitimcilerin ve araştırmacıların üzerinde durduğu en önemli konular arasındadır.

Sosyal duygusal yeterlilik çalışmaları, erken müdahale programlarının değerlendirilmesinde en önemli çıktılar olarak yerini korumaktadır (Mondi, Giovanelli ve Reynolds, 2021).

Erken çocukluk yıllarında sosyal duygusal gelişim alanı literatürde “toplumsal kilometre taşları” olarak belirtilmekte; doğru ve derinlemesine değerlendirme yapmak ve bu noktada çocukları desteklemek gelişim sürecinin her dönemde önemli sonuçları içerisinde barındırmaktadır. Sosyal ve duygusal yeterlilik, motivasyon, akademik başarı, iş başarısı, ruh sağlığı gibi konularda etkisini göstererek bireyin yaşamını şekillendirmektedir. Sosyal duygusal yeterliliğe sahip çocuklar, daha olumlu davranış örnekleri sergilemekte ve daha az psikolojik problemler yaşamaktadır. Aynı zamanda bu çocukların, dikkat ve odaklanma gibi zihinsel performansları daha yüksek olabilmektedir. Bununla birlikte söz konusu alandaki yetersizlik, psikopatolojik sorunları da beraberinde getirebilmektedir (Denham, Wyatt, Bassett, Echeverria ve Knox, 2009).

Sosyal duygusal gelişimi destekleyici eğitim ortamları, önemli yaşam görevlerini başarmak için düşünme, hissetme ve davranmayı bütünleştirmeyi öğrenme sürecidir. Öz farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık, sorumluluk, sosyal ilişkiler sosyal duygusal öğrenme ortamlarında desteklenen becerilerdir. Dolayısıyla sosyal duygusal yeterliliği destekleyici eğitim ortamlarının, ne ölçüde başarılı olduğu söz konusu eğitim ortamlarındaki çocukların davranışları ile ölçülmektedir (Mondi, Giovanelli ve Reynolds, 2021).

Nitelikli ölçme araçlarının varlığı hem durum saptaması yapmak hem de uygulanan eğitim programlarının etkililiğini ölçmek için önemlidir. Ülkemizde sosyal duygusal temelli daha nitelikli ölçme araçlarının geliştirilmesi ve adaptasyonu son on yıldan bu yana artarak devam etmektedir. Bu kapsamda, Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği (Üneri ve Memik, 2007), Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği (Avcıoğlu, 2007), Okul Öncesi Özdüzenleme Ölçeği (Tanrıbuşurdu ve Yıldız, 2014), Okul Öncesi Çocuklar İçin Motivasyon Ölçeği (Özbey ve Dağlıoğlu, 2017), Okul Öncesi Çocuklar İçin Sosyal Duygusal İyi Oluş ve Psikolojik Sağlık Ölçeği (Özbey, 2019), Okul

Öncesi Çocuklar İçin Sosyal Duygusal Değerlendirme ve Yılmazlık Ölçeği (Yıldız ve Akman, 2021) ve daha pek çok ölçek geliştirme/uyarlama çalışmaları mevcuttur.

Beş Altı Yaş Çocuklar İçin PEARL Gözlem Formu, Avrupa Birliği Projesi kapsamında geliştirilmiş ve proje kapsamında geliştirilen ve uygulanan etkinliklerin sosyal duygusal yeterliliği desteklemede ne düzeyde katkı sunduğunun eğitimcilerin gözlemlerine dayalı olarak değerlendirilmesinde kullanılmış bir ölçme aracıdır. Bu araştırma kapsamında da Türk Çocuklarında formun faktör yapısı ve güvenirliliği test edilmiş ve form erken çocuk eğitimi alanına, sosyal duygusal yeterliliği ölçmek için kullanılabilcek bir ölçme aracı olarak alana katkı sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Avcıoğlu, H. (2007). Sosyal becerileri değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması (4-6 yaş). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 93-103.
- Beilin, H. (1994). Jean Piaget's enduring contribution to developmental psychology. In R. D. Parke, P. A. Ornstein, J. J. Rieser, & C. Zahn-Waxler (Eds.), *A Century Of Developmental Psychology* (pp. 257–290). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10155-023>.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cole, M. & Wertsch, J. V. (1996). Beyond the individual-social antinomy in discussions of Piaget and Vygotsky. *Human Development*, 39(5), 250–256.
- Cömert, S. ve Özbey, S. (2021). Psychological resilience program aided by turkish music: the effect on the psychological resilience level of preschool children. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (11)366-393. DOI:10.21733/ibad.947566. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1805514>.
- Çömlekçi, N. (2001). *Bilimsel araştırma yöntemi ve istatistiksel anlamlılık sınamaları*. Ankara: Bilim Teknik Yayınevi.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik. SPSS ve Lisrell uygulamaları*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Hemmeter, M. L., Snyder, P. A., Fox, L., & Algina, J. (2016). Evaluating the implementation of the Pyramid Model for promoting social-emotional competence in early childhood classrooms. *Topics in Early Childhood Special Education*, 36(3), 133-146.
- Denham, S. A., Wyatt, T. M., Bassett, H. H., Echeverria, D. & Knox, S. S. (2009). Assessing social-emotional development in children from a longitudinal perspective. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 63(Suppl 1), 37-52.
- Durlak, J. A., Weissberg, R.P., Dymnicki, A.B., Taylor, R.D., Schellinger, K. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82, 405–432.
- Erdem, E. ve Demirel, Ö. (2002). Program geliştirmede yapılandırmacılık yaklaşımı (Constructivist approach in program development). *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 81-87.

- Fox L., Dunlap, G., Hemmeter, M. L., Joseph, G.E. & Strain, P.S. (2003).The teaching pyramid. a model for supporting social competence and preventing challenging behavior in young *Children. Young Children*. July.48–52.
- Gershon, P., & Pellitteri, J. (2018). Promoting emotional intelligence in preschool education: a review of programs. *International Journal of Emotional Education*, 10(2), 26–41.
- Köyceğiz Gözeler, M. ve Özbey, S. (2021). Motivation in preschool children: effect of the supportive education program. *Euroasia Journal of Social Sciences & Humanities*,8(4),68–87.
https://www.euroasiajournal.com/Makaleler/1282129444_68-87.pdf.
- Lam, L. T. & Wong, E. M. (2017). Enhancing social-emotional well-being in young children through improving teachers' social-emotional competence and curriculum design in Hong Kong. *International Journal of Child Care and Education Policy*, 11(5), 1–14.
- Mondi, C. F., Giovanelli, A., & Reynolds, A. J. (2021). Fostering socio-emotional learning through early childhood intervention. *International Journal of Child Care and Education Policy*, 15(1), 1-43.
- Portnow, S., Downer, J. T., & Brown, J. (2018). Reductions in aggressive behavior within the context of a universal, social emotional learning program: Classroom and student level mechanisms. *Journal of School Psychology*, 68, 38-52.
- Powell, D.; Dunlap, G.& Fox, L.(2006). Prevention and intervention for challeging behaviors of toodlers and preschoolers. *Infant&Young Children*. 19 (1)25–35.
- Heo, K. H., Cheatham, G. A., Hemmeter, M. L. & Noh, J. (2014). Korean early childhood educators' perceptions of importance and implementation of strategies to address young children's social-emotional competence. *Journal of Early Intervention*, 36(1), 49-66.
- Jones, S. M., & Bouffard, S. M. (2012). Social and emotional learning in schools: From programs to strategies and commentaries. *Social Policy Report*, 26(4), 1-33.
- Kalaycı, Ş. (2009). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil.
- Ömeroğlu E., Büyüköztürk S., Aydoğan Y., Çakan M., Kılıç Çakmak E., Özyürek A., Gültekin Akduman G., Günindi Y., Kutlu Ö., Çoban A., Yurt O., Koğar H. ve Karayol S.,G.(2015). Determination and interpretation of the norm values of preschool social skills rating scale teacher form. *Educational Siences-Theory & Practice*, 15(4), 981–996.

- Özbey, S. (2019). Okul öncesi çocuklar için sosyal duygusal iyi oluş ve psikolojik sağlamlık ölçeğinin (PERİK) geçerlik güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(17), 756–786.
- Özen, Y. ve Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *KKEFD /J OKKEF*, 1, 394–422.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Sanrock, J.W. (2011a). *Educational psychology*. New York: Mc. Graw-Hill Companies.
- Sanrock, J.W. (2011b). *Life-span development*. New York: Mc. Graw-Hill Companies.
- Sklad, M., Diekstra, R., De Ritter, M., Ben, J.&Gravesteijn, C. (2012). Effectiveness of school-based universal social, emotional, and behavioral programs: Do they enhance students' development in the area of skill, behavior, and adjustment? *Psychology in the Schools*, 49(9), 892–909.
- Saraçoğlu, A.S. ve Kumral, O. (2007). *Sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik algıları, kaygıları ve akademik güdülenme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu. 27–29 Nisan 2007 Eskişehir. (sf.354–359).
- Tanrıbuyurdu, E. F., ve Yıldız, T. G. (2014). Okul öncesi öz düzenleme ölçeği (OÖDÖ): Türkiye uyarlama çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 39(176),317-328.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. Cambridge: Harper & Row.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi* (Dördüncü Baskı). Ankara: Nobel
- Tezbaşaran, A. (1997). *Likert tipi ölçek hazırlama kılavuzu*, Mersin: E-Kitap
- Üneri, Ö. ve Memik N. Ç. (2007). "Çocuklarda yaşam kalitesi kavramı ve yaşam kalitesi ölçeklerinin gözden geçirilmesi." *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi* 14(1) 48-56.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes (M. Cole, V. JohnSteiner, S. Scribner, & E. Souberman, eds.).Cambridge, MA:Harvard University Press.
- Weissberg, R. P., & Cascarino, J. (2013). Academic learning+ social-emotional learning= national priority. *Phi Delta Appan*, 95(2), 8-13.
- Yıldız, F. Ö. ve Akman, B.(2021). Validity and reliability study of the social-emotional assets and resiliency scale for preschool (SEARS-Pre). *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74–86

SUMMARY

Purpose of the Study

The study was planned to conduct the validity and reliability of the "PEARL Observation Form for Five- and Six-Year-Old Children" developed within the scope of the Erasmus + KA201 PEARL project titled "Emotional, Empathic and Proximal Learning-Educational Environment". Erasmus+ KA201 PEARL "Emotional Empathic Proximal Learning-Educational Environment" project is a European Union Project.

With the education model implemented in the project, an empathic, emotional and proximal learning environment was created based on Vygotsky's constructivist learning approach. Within the scope of the project, PEARL Educational Activities, which were prepared by the project partners Italy, Spain, Lithuania and Turkey in accordance with the purpose of the project, were implemented in pre-school education institutions in Italy, Spain, Lithuania and Turkey where children between the ages of 3-6 attended. The extent to which these educational activities reveal and support social and emotional behaviors in children was determined through observations made during the project implementation. In these observations made during PEARL Education Activities, the "PEARL Observation Form for 5-6 Year Old Children", which was developed by researchers working within the scope of the project at Gazi University in Turkey, was used to observe children's social emotional behaviors. In this study, the validity and reliability of the form was established for Turkish children in Ankara sample.

Method

The research is in descriptive survey model. The population of the study consisted of 224 children in the 5-6 age group who were selected by random sampling method from the 5- and 6-year-old children attending the kindergartens of public and private independent kindergartens and primary schools affiliated to the Ministry of National Education in Çankaya, Keçiören, Yenimahalle, Sincan, Etimesgut, Altındağ and Mamak districts of Ankara province.

The "PEARL Observation Form for 5-6 Year Old Children" was used as the data collection tool in the study. For the items in the form, categories were determined based on discussions with researchers in partner countries, project objectives and literature. The items were prepared within the scope of communication, group communication, cooperation, helping, coping with difficulties, strategizing, following rules, reaching goals, expressing emotions, understanding and managing positive and negative emotions. The form, for which an item pool was created, was then shared with 7 experts working within the scope of the project from Italy, Spain and Lithuania; and the project partners' feedback on content, scope and appearance validity was received. In line with the feedback from the experts, the form was revised by adding items related to educational emotions (well-being, motivation, expressing emotions and positive social behaviors). The form containing 24 items was updated as 46 items with the revision.

Findings

For the data collected within the scope of the research, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett tests were conducted to determine whether the data were suitable for factor analysis. As a result of the analysis, the KMO fit measure value was calculated as .96. This value is considered to be a very good value for KMO. The calculated Bartlett's Test of Sphericity value is 7356.41, which is significant at the .01 level. In the exploratory factor analysis conducted to determine the factor structure, it was found that the form had a single factor structure, 29 items had high loading values, item correlation values ranged between .57 and .89 and were significant at the .05 level, and it had an Alpha reliability coefficient of .98.

Conclusion and Discussion

The PEARL Observation Form for Five- and Six-Year-Old Children is a measurement tool developed within the scope of the European Union Project and used to evaluate the level of contribution of the activities developed and implemented within the scope of the project in supporting social emotional competence based on the observations of educators. Within the scope of this study, the factor structure and reliability of the form were tested with Turkish Children and it was determined that it contributes to the field of early child education as a measurement tool that can be used to measure social emotional competence. The form stands out in terms of being a measurement tool prepared within the scope of a European Union project by receiving expert opinion from international researchers. Therefore, the standardization of a measurement tool developed by researchers in Turkey and validated by researchers in four different countries in the field of preschool education has made a significant contribution to the field of social and emotional assessment of children.

ORCID

Saide ÖZBEY ORCID 0000-0001-8487-7579

Esra ÖMEROĞLU ORCID 0000-0003-2535-2793

Ümit DENİZ ORCID 0000-0001-5338-8254

Aysel TÜFEKÇİ ORCID 0000-0001-7792-5624

Nafia Kübra KARAKAYA DOHMAN ORCID 0000-0002-8901-6679

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu çalışmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde birinci araştırmacı %30 diğer araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Veri toplama sürecinde anket sorularını çocuklar adına dolduran okul öncesi öğretmenlerine ve destek veren anaokulu yöneticilerine teşekkür ederiz.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonunun 19.10.2021 tarih ve 16 sayılı toplantısında E-77082166-604.01.02-209598 sayılı onayı ile yürütülmüştür. Etik kurul izin belgesi EK 1’de sunulmuştur.

EK 1: Etik Kurul İzin Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.11.2021-E.209598

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-604.01.02-209598
Konu : Değerlendirme ve Onay

10.11.2021

Sayın Prof. Dr. Esra ÖMEROĞLU
Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı - Öğretim Üyesi

Daha önce 15.04.2021 tarihli ve E.75142 sayılı yazımız ile onay alan 2021-426 kod numaralı "Erasmus + KA201 2018-1-IT02-KA201-048515 PEARL "Duygusal, Empatik ve Proksimal Öğrenme-Eğitim Ortamı" (Emotional Empathic Proximal Learning-Educational Environment) Projesi" başlıklı çalışmamız ile ilgili Komisyonumuza vermiş olduğunuz 18.10.2021 tarihli dilekçeniz Komisyonumuzun **19.10.2021** tarih ve 16 sayılı toplantısında görüşülmüştür.

Dilekçenizde; proje kapsamında geliştirdiğimiz PEARL Çocuk Gözlem Formu'nun Ankara örnekleminde 3-4 yaş ve 5-6 yaş grubu çocuklarda ayrı ayrı olmak üzere geçerlik güvenilirlik çalışmasının yapılması hakkındaki talebinizin uygun olduğuna oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

Belge Doğrulama Kodu :BSNCN5YZ7Y

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>

Emniyet Mahallesi Bandırma Caddesi No :6/1 06560 Yenimahalle/ANKARA
Tel:0 (312) 202 20 57 - 0 (312) 2... Faks:0 (312) 202 38 76
İnternet Adresi :<http://etikkomisyon.gazi.edu.tr>
Kep Adresi : gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Nursel Güner
Genel Evrak Sorumlusu
Telefon No:202 20 57

Bu belgeye güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.